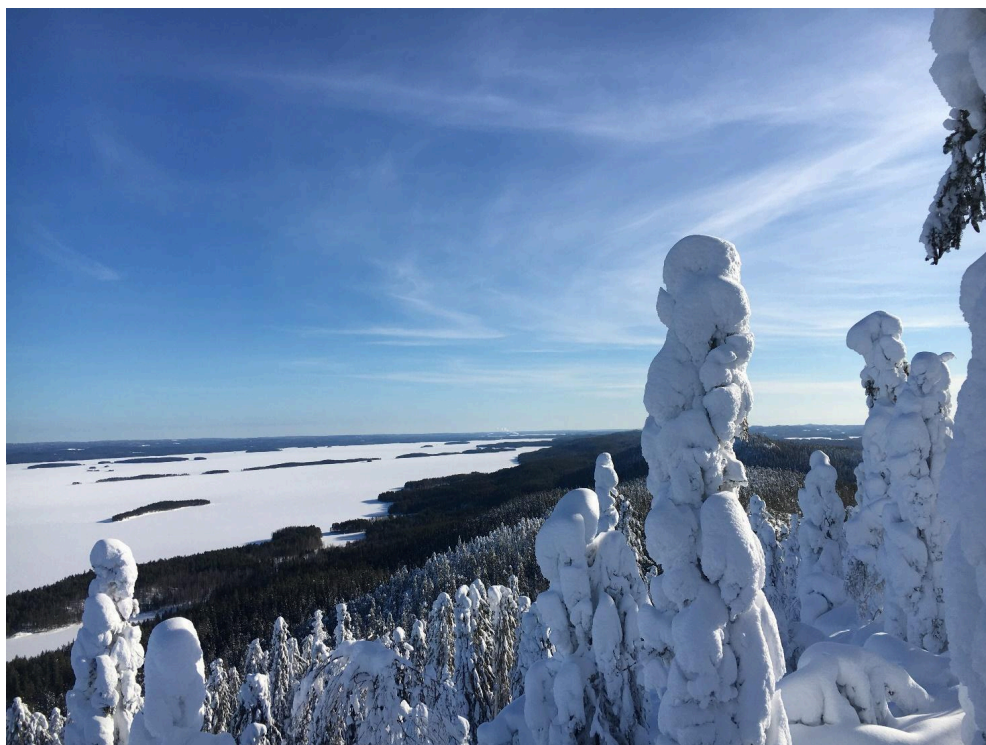

TOIMINTAKERTOMUS 2023

PIELISEN TIETÄJÄKESKUS RY

VÄKEVÄ YHTEYS LUONTOON JA PERINTEISIIN

Pielisen Tietäjakeskus ry:n tarkoituksena on edistää suomalaisen tietäjä- ja shamaanitradition jatkumoa, erityisesti vaalien sen nykyilmentymiä ja syvää luontoyhteyttä. Pielisen Tietäjakeskus ry kokoaa yhteen, elää todeksi, elävöittää ja edistää karjalaiselle kulttuurille ainutlaatuisia tietäjäperinteitä, kuten vuodenkierron ja luonnonilmiöiden seuraaminen, kansanparantaminen, kansanrunous, sekä ruoka-, käsityö- ja rakennusperinteet.

Yhdistyksen tavoitteena on hankkia toimintaan keskuspaikka, jossa astutaan myyttiseen aikaan ja tilaan, taiteen ja pyhän piiriin. Keskuksessa rakennutetaan, kunnostetaan ja ylläpidetään siihen kuuluvia perinteisiä karjalaisia rakennuksia.

1. YLEISTÄ

Pielisen Tietäjakeskus ry:n kolmas toimintavuosi on ollut tapahtumarikas ja edelleen syventänyt yhdistyksen monitahoista tietäjäys-ymmärrystä. Yhdistyksemme toiminta on kiinnostanut useita, kolmannen toimintavuoden jälkeen meillä on lähes sata jäsenmaksun maksanutta jäsentä, Facebookin kautta toimintaamme seuraa liki 1800 ihmistä. Jäsenet ovat paitsi Pielisen alueelta myös ympäri Suomea, Facebook-seuraajat vielä laajemmalta alueelta. Yksi jäsen asuu Ruotsissa.

Edellisvuoden jäsenkyselyn mukaan jäseneksi liittymisen syitä ovat kiinnostus omiin juuriin, karjalaisiin perinteisiin sekä shamanismiin. Yhteys Pielisen seutuun ja Pohjois-Karjalaan vaihtelee, osalla on vahvat sukusiteet, osalla ei lainkaan siteitä, mutta kiinnostus yhdistyksen tavoitteisiin ja toiminnan sisältöön on yhteinen. Toisaalta yhdistyksen tapahtumien lämminhenkinen yhteisöllisyys, niin live- kuin online-tapahtumissa, saa osallistujat pysymään jäseninä, vaikka yhteys olisi löyhempikin.

Yhdistyksellä on tänäkin vuonna ollut toimintaa aiemmin saatujen kokemusten ja palautteiden mukaisesti sekä livenä että online. Olemme tällä pyrkineet palvelemaan yhdistyksen jäseniä monipuolisesti ja mahdollistamaan eri puolilla asuvien jäsenten osallistumisen. Samoin olemme järjestäneet sekä maksuttomia jäsenpalveluita että pääsymaksullisia tapahtumia ja kurseja, joilla olemme mahdollistaneet yhdistyksen toiminnan käytännössä. Yhdistyksen talous on kolmannen toimintavuoden jälkeen edelleen vakaalla pohjalla, josta kiitos jäsenille, lahjoituksille ja kulttuurituille.

Yhdistyksen kolmivuotista taivalta juhlistettiin syntymäpäiväviikolla marraskuun lopulla online-jäsenillä yhteisellä meditaatiolla, loitsulaulaen ja keskustellen yhdistyksemme merkityksestä tässä ajassa ja paikassa.

Kulttuuriperintötyö

”Kulttuuriperintö tarkoittaa niitä menneisyydestä perittyjä voimavaroja niiden omistajasta riippumatta, jotka ihmisten mielestä kuvastavat heidän jatkuvasti muuttuvia arvojaan, uskomuksiaan, tietojaan ja perinteitään. Tähän kuuluvat kaikki ihmisten ja paikkojen vuorovaikutuksesta aikojen kuluessa rakentuneen ympäristön osat.”

-Kulttuuriperinnön määritelmä Euroopan Neuvoston Faron puiteyleissopimuksessa, joka astui voimaan Suomessa vuonna 2018.

Yhdistyksellämme on oma paikkansa ja merkityksensä Pielisen Karjalan alueen elävän kulttuuriperinnön muistamisessa, vaalimisessa ja suojelemisessa. Kulttuuriperintötyön haasteena on tietoisuus kulttuuriperinnöstä, sen tunnistaminen ja myös arvostaminen (ettei sitä tuhottaisi tietämättömyyden ja ymmärryksen puutteen vuoksi), sekä kulttuuriperinnön tallentaminen tarpeeksi ajoissa.

Pielisen Tietäjakeskus ry voi omalta osaltaan olla mukana kulttuuriperintötyössä tuomassa eloa ja perspektiiviä nimenomaan shamaani- ja tietäjäperinteiden osalta, joihin tällä hetkellä vaikuttaa olevan lisääntyvä kiinnostus ja avoimuus niin yksittäisten harjoittajien kuin monien muiden organisaatioiden tahoilta.

Fyysinen keskuspaikka

Pielisen Tietäjakeskuksen visiona perustamisesta alkaen on ollut oma fyysinen keskuspaikka toiminnalle. Tämän vision näkisimme toteutuvan pitkäjänteisellä, kärsivällisellä aikataululla. Tietäjän on joskus odotettava jopa vuosikymmeniä, kun toimimme laajoissa kaarissa. Oma keskuspaikkaa odotellessa, yhdistys on löytänyt toiminnalleen kuitenkin mukavia majataloja ja kurssienpitokohteita, joissa toimintaa voidaan synnyttää ja edistää.

Jatkamme myös kärsivällisesti ja pitkän aikavälin perspektiivillä fyysisen keskuspaikan etsintää, katsoen, mitä tulevaisuudessa yhdistyksellemme tulee taloudellisesti mahdolliseksi joko omistaen tai vuokraten.

Yhdistyksen arvot ja tavoitteet

Kuvaamme tavoitteemme neljällä e-kirjaimella alkavalla sanalla:

Elämme perinteen ja tietäjyyden elinvoimaiset osat todeksi tässä ja nyt.

Elvytämme ne perinteen osat, jotka ovat vaarassa kadota.

Elävöitämme tietäjä- ja parannustraditioita ja päivitämme ne nykypäivään.

Edistämme perinteiden ja kansanlääkinnän arvostusta, ikaikaisen viisauden leviämistä, tietäjäksi tuloa ja tietäjänä toimimista.

Kesän 2023 Visio-palaverissa määrittelimme yhteisiksi arvoiksemme:

1. **Myötätunto**
2. **Luontoviisaus ja luonnonsuojelu**
3. **Tasa-arvoinen vastavuoroisuus**
4. **Turvallinen ja tietoinen yhteisöllisyys**

Näiden arvojen ja tavoitteiden mukaisesti olemme toteuttaneet tässä toimintakertomuksessa kuvatut yhteisölliset ja tietäjyyttä edistävät tapahtumat ja tiedotukselliset keinot.

Julkista tukea saimme Joensuun kaupungin kulttuuritoimelta Tietäjän essukurssin ja Lieksan kaupungin kulttuuritoimelta Ukonvakkujen ja Vuonislahden Kekrin toteuttamiseen. Lisäksi kesällä 2023 saimme tiedon isosta TAIKE:n tuesta vuoden 2024 toimintaan, jota aloitimme suunnittelemaan jo kuluneena vuotena.

Turvallisemman tilan periaatteet

Turvallinen ja tietoinen yhteisöllisyys perustuu yhdistyksessämme näihin turvallisemman tilan periaatteisiin. Osallistujapalautteen mukaan periaatteet näkyvät lämpimän kannattelevana ja toisia arvostavana yhteisöllisyytenä, niin live kuin online tilaisuuksissamme.

Rauha - Turvallinen tila on suojattu paikka, jossa voi luottaa ympäristönsä kannatteluun. Ylläpidämme rauhaa jokainen osaltamme antamalla tilaa muille ja pyytämällä sitä myös itselle. Muistamme kunnioittaa pyhän piiriä.

Rakkaus - Myötätuntoinen ja hyväksyvä asenne tarjoaa luottamukselle tilan avautua. Tässä avoimessa, luottamuksen kannattelevassa tilassa lämpö, ystävyys ja rakkaus voivat loistaa.

Yhteys - Kommunikoimme avoimesti ja ilmaisemme itseämme luovasti ja viisaasti, sekä kuuntelemme toisiamme. Luomme yhteyttä toisiimme ja rakennamme syvempää luottamusta ja turvallisuutta.

Moninaisuus - Kirjava luontokunta ympärillämme tarjoaa monipuolisuuden rikkauden, jonka jokainen osa on tärkeä ja merkityksellinen. Me tarvitsemme toinen toisiamme kasvumme matkalla.

Arvostus - Arvostamalla toistemme erilaisuutta ja vivahteikkoutta osoitamme kunnioitusta toisiamme kohtaan. Katsomme toisiamme avoimin silmin tuomitsematta tai arvostelematta. Muistakaamme, että jokainen on omalla matkallaan ja ansaitsee tulla nähdyksi sellaisena kuin on. Kohtelemme muita niin kuin toivoisimme itseämme kohdeltavan.

2. JÄSENET

Pielisen Tietäjakeskus ry:llä oli 92 jäsenmaksun maksanutta jäsentä vuonna 2023. Jäsenet ovat ympäri Suomea, minkä vuoksi erityisesti online-muotoiset tapahtumat ovat olleet toivottuja ja suosittuja.

Membook -jäsenrekisteripalvelu otettiin käyttöön tammikuussa helpottamaan jäsenrekisterin ylläpitoa, turvaamaan jäsenten tietoja sekä yksinkertaistamaan yhdistyksen tiedotusta. Alustan käyttöönotto oli alkuun hankalaa uuden systeemin opettelu myötä, mutta lopulta uusi ratkaisu on toiminut hyvin yksinkertaisesti.

Vuoden 2023 toimintasuunnitelmassa tunnistimme keskeiseksi haasteeksemme ja toimintamme kehittämisen mahdollisuudeksi uusien aktiivijäsenten sitouttamisen yhdistyksen toimintaan, myös hallituksen jäseninä. Loppuvuodesta lähetimmekin kaikille yhdistyksen jäsenille sähköpostikirjeet, joiden avulla kartoitimme jäsenten osaamista ja halukkuutta ryhtyä yhdistysaktiiviksi sekä yleensäkin palautetta ja toiveita yhdistykselle.

3. HALLITUKSEN KOKOUKSET

Yhdistyksen hallitus on kokoontunut kolmantena toimintavuonna yhteensä kymmenen kertaa. Kaikki viisi hallituksen varsinaista jäsentä ovat olleet paikalla lähes kaikissa kokouksissa ja ovat osallistuneet aktiivisesti hallituksen toimintaan. Olemme kokoustaneet pääsääntöisesti Zoom-ohjelman avulla, mutta myös kolme kertaa livenä, 21.4. Joensuussa, 1.8. Kelvänsaaren Tarina-ahossa ja 27.10. Vuonislahdessa Kestikievari Herranniemessä. Hallituksella on oma WhatsApp-ryhmä, jonka avulla yhteinen neuvottelu on sujunut myös kokousten väleissä.

Hallitus piti Visio-palaverin 31.7.-1.8. Kolin maisemissa Kelvänsaaren Tarina-ahossa koskien yhdistyksen arvoja ja sen koko toiminnan periaatteita ja suuntaviivoja. Tämä yhteinen matka oli tärkeä yleensä hallitustyöskentelylle ja strategiatyölle, mutta myös siksi että hallituksen kokoonpano oli yhden jäsenen verran muuttunut keväällä 2023. Tutustu hallituksen jäseniin [yhdistyksen nettisivuilla](#).

Yhdistyksen sisällä toimii työryhmiä lähinnä perinnejuhlien ja koulutusten suunnittelussa ja toteuttamisessa. Hallituksen jäsenet osallistuvat yhdistysaktiivien kanssa useimpien työryhmien toimintaan.

4. TIEDOTUSTOIMINTA

Yhdistyksen kotisivut ovat toimineet edelleen osoitteessa www.tietajakeskus.org. Yhdistyksen tapahtumat ovat kotisivujen tapahtumakalenterissa. Yhdistyksen tiedotustoiminta tapahtui vuoden aikana pääsääntöisesti jäsenkirjeiden kautta, joita sihteeri Anniina Haapalainen lähetti yhteensä 7 kappaletta. Yhdistyksen tiedotus on toteutunut myös Instagram- ja Facebook-sivujen kautta, sillä siellä on eniten yhdistyksen toimintaa seuraavia jäseniä. Yhdistyksen YouTube-kanavalle on tänä vuonna ladattu 6 videota ja kanavalla on yhteensä 43 tilaajaa. Blogikirjoituksia on julkaistu 8 kappaletta. Olemme kutsuneet yhdistyksen jäseniä lähettämään videoita töistään, haastatteluja jne. yhdistyksen YouTube-kanavalle ja blogiin.

Lokakuussa teetimme perin tarpeellisen nettisivujen päivityksen, mm. kalenteri saatiin kunnolla käyttökuntoon, ja samalla hakukoneoptimointia tehostettiin. Toteuttajana näissä oli Silja Suomalainen High Road Mediasta. Päivitys on osoittautunut erittäin onnistuneeksi.

Osa yhdistyksemme kotisivuista on käännetty vienankarjalaksi. Tällä teolla Pielisen Tietäjakeskus ry tukee omalta osaltaan kehitystä, jotta yhä useammat kunnat ja muut tahot karjalaisten asuinalueilla palvelisivat karjalan kieliä puhuvia äidinkielellään.

Pielisen Tietäjakeskus ry tukee karjalankielisiä sekä Karjalan kielten aseman parantamista ja kehittämistä ja on tietoinen siitä, että karjalankielisiä on maassamme estetty puhumasta omaa

kieltään, häpäisty sen käyttämisestä, ja Karjalan kieliä on pidetty vain suomenkielen murteina. Meille Karjalan kielet ovat ainutlaatuisia, kaikkine alueellisine rikkauksineen ja ominaislaatuineen. Yhdistyksemme aktiivit ovat tällä hetkellä suomenkielisiä, joten emme valitettavasti pysty vastaamaan viesteihin karjalaksi. Toivotamme karjalankieliset jäsenet kuitenkin lämpimästi tervetulleiksi yhdistyksemme toimintaan ja näin edesauttamaan Karjalan kielten vaalimista myös yhdistyksemme sisällä.

Näkyvyys

Kekreistä olevan artikkelin voi lukea Lieksan lehdestä tästä:

<https://www.lieksanlehti.fi/uutiset/pramnuoqcy>

Pielisen Tietäjakeskuksen puheenjohtajan Helena Karhun haastattelu Pohjoisen kulttuurin ja myyttien juurilla. Kirjallisuusterapia 2/2023, Myytit ja kirjallisuusterapia teemanumero.

Olemme vuoden aikana pitäneet Pielisen Tietäjakeskusta esillä ja näin pyrkineet edistämään tietäjäperinteen ja shamanististen perinteiden arvostusta myös erilaisissa tapahtumissa, kuten Visit Karelia -matkailuverkoston tapahtumissa ja Voimaa luonnosta -sivustolla:

<https://www.visitkarelia.fi/nae-ja-koe/voimaa-luonnosta/>

Yhdistyksen näkyvyyttä edistettiin myös tilaamalla yhdistyksen logolla varustettuja T-paitoja. Hyvälaatuiset luomupuuvillaiset silkkipainotekniikalla toteutetut paidat toimitti kouvolaalainen Silén Oy. Hallituksen jäsenten testattua paitojen laadun niitä markkinoitiin jäsenille ja kuusi jäsentä hankki sellaisen.

5. YHDISTYKSEN PERINNEKURSSIT, RETRIITIT JA TAPAHTUMAT 2023

ONLINE- tapahtumat

Vuonna 2023 olemme pitäneet useita online-piirejä seuraavilla teemoilla ZOOM-ohjelman kautta. Online-tapahtumat ovat olleet osallistujille ilmaisia eikä niihin ole tarvinnut ilmoittautua ennakoon.

Pielisen Tietäjien Lukupiiri

Lukupiiri on yksi Tietäjakeskuksen suosituimmista toimintamuodoista. Siinä kuka hyvänsä pääsee tutustumaan alan kirjallisuuteen ja keskustelemaan siitä muiden asiasta kiinnostuneiden ja mahdollisuuksien mukaan myös käsiteltävän teoksen kirjoittajan kanssa. Lukupiiri on ilmainen, eikä kirjan lukeminen ole lukupiiriin osallistumisen edellytys.

30.1.23 Loitsu – Kalevalan avain

Vuoden ensimmäisessä lukupiirissä käsittelyssä oli Risto Santavuoren kirja Loitsu – Kalevalan avain (Salakirjat, 2016).

Loitsu on kokemuksen tiivistävä metaforasuggestio, jonka kohteessa vapautuu taito toimia pyrkimysten mukaisesti. Kun loitsun kuorii esiin sitä verhoavien tapojen ja outojen kielimallien alta ja purkaa se osiin, pelkistyy näkyviin humaani ihmiskuva ja viisas elämisen malli. Loitsujen kautta avautuu uudenlainen yhteys myös Kalevalan maailmaan. Elias Lönnrotin ohjeita seuraamalla voi oppia sitä elämisen taitoa, jota hän loitsujen laulajana kuvasi. Viedä taika arjen onneksi ja iloksi, käden kosketukseksi - se on ihmiselle loitsu.

Monitasoisen, vaikeaksikin koetun teoksen käsittelyn luotsasi taiten perinnetietäjä Eero Peltonen. Lukupiiriin osallistui 10 henkeä.

17.3.2023 Ihmeinen: Tietäjän ihmiskäsitys ja mielen arkeologia (kirjan alkuosa)

22.5.2023 Ihmeinen: Tietäjän ihmiskäsitys ja mielen arkeologia (kirjan loppuosa)

Vuoden toisen ja kolmannen lukupiirin aiheena oli Timo Heikkilän kirja Ihmeinen (Viides Askel, 2002).

Alaotsikkonsa mukaisesti Heikkilä hahmottaa muinaissuomalaisen kokemusmaailmaa käymällä läpi valtaisan määrän symbolikuvastoa, mytologiaa ja perinteitä. Teoksessa arkaaisen ihmismielen taustalta nousee esiin maailmankuva, jonka luonne ja merkitys on aiemmin monelta osin jäänyt tuntemattomaksi.

Tämän järkälemäisen runsaudensarven käsittelyssä meitä auttoi tiedolla ja kokemuksella Eero Peltonen. Alkuosan lukupiiriin osallistui 11, loppuosan 5 henkeä.

26.9.2023 Kalevalan naiset

Neljännessä lukupiirissä käsitelimme Tiina Piilolan Kalevalan naiset (S&S, 2019)

Saimme Tiinan kirjailijavieraksemme. Aloitimme Tiinan asiantuntevalla ja innoittavalla alustuksella Kalevalan naisista ja omasta polustaan tutkia heitä uudesta ja tuoreesta näkökulmasta, jossa Väinämöisen parran ja patalakin sijaan keskitytään siihen, miten maailmalle pannaan tarpeen tullen hanttiin ja pidetään oma pää ja myös sen, miten elämän muutoksiin mukaudutaan ja niistä selvitetään, vaikka kuinka pelottaisi.

Onnistuneen lukupiirin emännöi yhdistyksen hallituksen jäsen Eeva Koponen. Lukupiiriin osallistui 13 henkeä.

11.12.2023 Ikimetsien sydänmailla

Viidennen ja vuoden 2023 viimeisen lukupiirin aiheena oli Mikko Kamulan Ikimetsien sydänmailla (Gummerus, 2017)

Ikimetsien sydänmailla aloittaa kuusiosaisen Metsän kansa -sarjan, joka kertoo Juko Rautaparran uudisraivaajaperheestä 1400-luvun Savossa. Romaanissa todellinen historiankirjoitus ja ikivanha kansanusko kietoutuvat toisiinsa. Myytit ja uskomukset heräävät eloon eepoksessa, joka liikkuu fantasiakirjallisuuden ja historiallisen proosan rajamailla.

Monilla tasoilla ja laajasti aikakaudessa ja tietäjyyteen liittyvissä kysymyksissä liikkuneen keskustelun emännöi yhdistyksen puheenjohtaja Helena Karhu. Lukupiiriin osallistui 8 henkeä.

Tietäjain Runoillat

Ajatuksena runoilloissa on, että metaforinen, symbolinen ja myyttinen kieli voi kuvata tietäjyyttä ja tietäjän tuntoja paremmin kuin tavanomainen puhe. Tietäjain runoilloissa ymmärrämme sanojen näkymättömän, energyettisen puolen, antaen sanojen voimaannuttaa ja jopa parantaa sielumme sopukoita ja mystikon sydäntämme. Annamme runojen herättää meissä jotain, mikä nyt haluaa havahtua ja inspiroitua.

Kuka tahansa osallistujista voi lausua joko omia runojaan tai sellaisia runoja, jotka ovat häntä inspiroineet. Aiempaa kokemusta runoista ei tarvita, vaan tämä saattaa olla jopa osallistujan ensimmäinen askel runouden maailmaan. Runojen online-piirit ovat maksuttomia.

20.3.23 Kevätpäiväntasaus

Valo on voittanut kevätpäiväntasauksen aikaan, nousten yhä korkeammalle taivaan kaareen. On aika ensimmäisiin kevään juhliin; siementen, alkumunien, hedelmällisyyden ja ylösnousemuksen hetki on koittanut. Illan isännöi mukaansatempaavalla tavallaan Eero Peltonen.

8.5.2023 Tietäjain runoilta

Kevään toiseen runoiltaan kokoonnuttiin ilman erityisaihetta yhteisesti antamaan runouden elähdyttää sielumme ja nostaa mieltämme. Illan isännöi Eero Peltonen.

Kokoukset

7.2.2023 Yhdistyksen vuosikokous

Kutsuimme jäseniä vuosikokoukseen luotsataksemme yhdessä yhdistystä kohti parempaa suunnitelmallisuutta ja toiminnan kehittämistä, myös yhdistysaktiiviina tai hallituksen uutena jäsenenä. 15 henkilöä kuuli kutsun ja tuli mukaan keskustelemaan yhdistyksen tulevaisuudesta.

Kurssit, luennot ja online-nuotiopiirit

19.4.2023 Sovinto Äiti Maan kanssa

YK:n Kansainvälisen Äiti Maan päivän tarkoitus on muistuttaa meitä kaikkia toimimaan kestävien ja maata suojelevien toimintatapojen, yhteisöllisyyden ja elämänfilosofian puolesta. Teemapäivää on vietetty vuodesta 2009 alkaen, mutta päivän historia ulottuu ympäristönsuojelun ja ympäristöliikkeen alkuaikoihin 1970-luvulle.

Sovintoprosesseihin erikoistunut tutkimusprofessori Antti Pentikäinen luennoi ja luotsasi meidät laajalla aihepiirillä tuntemuksellaan ja pitkällä kokemuksellaan keskustelemaan siitä, mikä sovintoprosessi on ja mitä se voisi tarkoittaa ihmiskunnan ja Äiti Maan välillä tässä ajassa. Osallistujia tilaisuudessa oli 15 henkeä.

21.9.2023 Tie rauhaan

Kansainvälisen rauhan päivän tarkoituksena on, että kaikki konfliktit pysähtyvät päivän ajaksi. Päivä on omistettu rauhan vahvistamiselle kaikkien ihmisten välille. YK-liiton ja YK:n määritelmän mukaan ”rauhankulttuurilla tarkoitetaan väkivaltaa ja konflikteja ehkäiseviä arvoja, asenteita, elämäntapoja ja käyttäytymismalleja. Konflikteja pyritään ehkäisemään vaikuttamalla erityisesti yhteiskuntien rakenteellisiin tekijöihin, kuten köyhyyteen ja epätasa-arvoon. Avoin keskusteluyhteys ja vuorovaikutus yksilöiden, ryhmien ja valtioiden välillä on avainasemassa.” Kokoonnuimme keskustelemaan siitä, mitä tietäjyyttä tarvitaan tänä päivänä rauhan vahvistamiseksi niin sisäisesti, kansakunnan ihmisten välille, ihmisen ja eläinten välille, luontorauhalle, ja kansakuntien välille. Kuinka tietäjäperinteet voisivat toimia tässä yhteydessä. Aiheesta alusti ja keskustelun avasi tutkimusprofessori Antti Pentikäinen, joka on toiminut useissa eri rauhanvälitykseen, konfliktien ratkaisuun ja sovintoprosesseihin liittyvissä tehtävissä, ja toimii tällä hetkellä amerikkalaisen yliopiston sovintoprosessien kehittämiseen perustetussa keskuksessa Washingtonissa. Hän on mukana myös suomalaisten ja saamelaisten välisissä sovintoprosesseissa. Osallistujia kutsuttiin jakamaan ajatuksiaan ja kokemuksiaan rauhantyydytyksestä. Tuukka Fabritius ohjasi tässä voimaannuttavan rauhan meditaation. Osallistujia tilaisuudessa oli 20 henkeä.

19.9.2023 Tietäjän matkassa Pielisellä

Tässä online-illassa meditoimme ja teimme mielikuvamatkan Pielisellä käyttäen shamanistista tietoisuutta ja mielikuvitusta rauhanomaisen intension puolesta. Tutustuimme lisää Vornan väkeen ja matkasimme Pielisen ja Kolin maisemissa. Vorna on myyttinen hahmo, joka ilmentyy mm. Kimmo Kempvaisen Kolia koskevissa kirjoissa. Harjoitus liittyi kansainvälisenä rauhan päivänä tekemäämme rauhan meditaatioon.

Vahvasti koetun meditaation ja mielikuvamatkan ohjasi Tuukka Fabritius ja sitä oli kokemassa ja jakamassa 12 osallistujaa.

14.11.2023 Kuoleman monet kasvot

Marraskuu on kuoleman kuukausi, marrashan tarkoittaa kuollutta tai kuolemaisillaan olevaa. Myös Pielisen Tietäjakeskus halusi lähestyä tätä teemaa ja sen monia merkityksiä avoimen keskustelutilaisuuden muodossa. Yhdistyksen hallituksen jäsen Kaisa Lehtipuro johdatteli teemaan puheen ja pienen meditaation kautta. Sen jälkeen sana oli vapaa siitä, mitä kuolema itse kullekin merkitsee. Keskusteluun osallistui 15 henkilöä.

Online-nuotiopiirit

Online-nuotiopiirit ovat kaikille yhdistyksen jäsenille avoimia keskustelutilaisuuksia, jotka voivat sisältää pieniä alustuksia, meditaatioita tai muuta yhteisille nuotiotulille johdattelevaa. Piirien tavoitteena on tutustua toinen toisiimme toiveinemme ja tarpeinemme, antaa yhdistykselle kasvot ja kehittää sen toimintaan tarinoiden. Online-nuotiopiirit ovat maksuttomia.

22.11.2023 Yhdistyksen syntymäpäivät

Yhdistyksen kolmivuotista taivalta juhlistimme syntymäpäiväviikolla jäsenten online-nuotiopiirissä. Aloitimme yhteisellä Pielinen-meditaatiolla puheenjohtajamme Helena Karhun johdattelemana, loitsulaulaen yhdessä laulaja-lauluntekijä Noora Korpin kanssa ja yhdistyksen heimonvanhin Outi Leiskuman tarjoilemalla pienellä maistiaisella mayojen kalendaarisesta aikaviisaudesta juhlapäiväämme liittyen. Loppuajan käytimme esittäytyen, toinen toisiimme tutustuen ja keskustellen yhdistyksemme merkityksestä tässä ajassa ja paikassa. Lämminhenkisille syntymäpäivillemme osallistui 12 henkilöä.

LIVE-TAPAHTUMAT

22.-23.4.2023 Tietäjän essukurssi. Einesten emot - alkuvoimaa ja hellyyttä. Hopealahti, Niittylahti, Joensuu

Suomalaisten ja suomensukuisten esiäittemme käsitöiden eläin- ja kasviaiheiset ornamentit, Einesten emot ja toteemiset kantaemot, ilmentävät luonnon luovia voimia

vuodenkierrossa. Ornamentit ovat kuvakieltä, jota koko yhteisö on ymmärtänyt. Ornamentit ovat välittäneet tietoisuutta eri lajien ja luonnon kunnioituksesta ja elämän kiertokulkua ylläpitävistä luovista voimista, jotka oikein käytettynä ravitsevat koko yhteisöä. Kyse on vanhasta myötäelävästä lahjatalouden ja osallisuuden kulttuurista, jossa antaminen ja saaminen olivat tasapainossa. Kaikki kurssilaiset tekivät ohjatusti itselle tai lahjaksi Einesten emojen esiliinan tai hyvän alun siihen. Yhteisöllinen tarinointi, ilo ja touhukkuus siivittivät essujen ompelua, niihin ladattiinkin yhdessä laulaen ja tanssien alkuvoiman ja hellyyden yhdistelmä. Hopealahden luonnonsuojellun korpimetsän syleily, puusauna ja avantopulahdus Pyhäselässä ruokkivat omalta osaltaan näitä tunnelmia.

Kurssin ohjasi ja suomensukuisten kansojen perinne-ekologiseen viisauteen ja naisten ornamenttikieleen johdatteli ekopsykologi ja ITE-taiteilija Irma Heiskanen.

Kurssille tiensä löysi ja upean essun valmisti 6 + 3 osallistujaa.

Lue lisää ja katsele kuvia essuista ja kurssin huikkeista tunnelmista [yhdistyksen blogista!](#)

3.-4.6.2023 Ukonvakat - perinnejuhla Pielisellä. Tarina-aho, Kelvänsaari, Koli

Ukonvakat on jo lähes unohduksiin jäänyt yhteisöllinen ja kylämäinen perinnejuhla, jonka vieton Tietäjakeskus omalta osaltaan kesäkuussa herätteli henkiin. Suomalais-karjalaisessa perinteessä Ukko oli tärkeä jumala, joka takasi kaskiviljelyksille välttämättömän sateen. Sään ja maanviljelyksen hallitsemisen lisäksi Ukon uskottiin myös auttavan ihmisiä monenlaisissa toimissa ja tuovan rauhaa ja terveyttä. Ukonvakoissa juhlitaan kesän alkua, kiitetään Ukkoa tulevasta sadosta ja kesän runsaudesta.

Matkasimme Kelvänsaareen Kolin satamasta tunnelmallisella puuveneellä ja jo venematka Pielisen vesillä oli elämys. Ukonvakat onkin usein järjestetty veden äärellä ja nimenomaan siten, että on ensin soudettu saareen. Kuljimme Pieni- ja Iso-Korppi saarien välitse tunnelmalliseen Tarina-ahoon, jossa yhdistyksemme syntyi ja joka on kuin ulkoilmamuseo. Meillä oli käytössämme upea sisätila, jossa on kuvanveistäjä Eva Rynäsen Paaterin kirkosta jääneistä palasista koottu lattia ja kaikkialla taidokasta perinnekäsityötä. Ulkona nautimme rauhallisesta Pielisen lahukasta, jossa saimme rauhassa olla yhdessä ja iloita kesästä!

Tietäjakeskuksen historian ensimmäinen Ukonvakat-perinnejuhla sisälsi hallituksen puheenjohtaja Helena Karhun ja rahastonhoitaja Kaisa Lehtipuron sekä joidenkin yhdistysaktiivien johdattelemana perinteen mukaan puheenvuoroja ihmisten ja luonnon välisestä suhteesta ja sen

kunnioittamisesta, alkukesän hedelmällisyyteen ja Ukko-ylijumalan kunnioittamiseen liittyviä vanhan kansan tapoja ja tanssia. Tuiki tärkeänä lisänä hyvää Pielisen alueen lähiruokaa osaavien kokkien loihtimana ja runsaasti saunomista. Lauantaina lämpesi suuri upea savusauna ja sunnuntaiamuna perinteinen puusauna, molemmat Pielisen rannalla. Ukonvakkujen muusikkona toimi Heiduška, joka on joensuulainen laulaja-lauluntekijä. Ukonvakoissa Heiduška esitti omaa ilmaisuvoimaista musiikkiaan kitaran ja tähtirummun kanssa. Onnistuneessa perinnejuhlassa oli osallistujia 20 + 2.

18.7.2023 Lemmennostatussauna. Nevalan luontotila, Kontiolahti, Heraniemi

13.8.2023 Loitsusauna. Nevalan luontotila, Kontiolahti, Heraniemi

25.-27.8.2023 Myyttinen metsä - Kalevan naisen menetelmäkurssi. Puukarin pysäkki, Valtimo
Kurssi jouduttiin peruuttamaan ohjaajan loukkaantumisen vuoksi.

27.-29.10.2023 Vuonislahden Kekri. Kestikievari Herraniemi, Vuonislahti

Yhdistyksemme juhli Kekriä toistamiseen Pielisen itärannalla sijaitsevassa Herraniemessä, jonka toiminta kestikievarina alkoi jo 1700-luvulla.

Vastarannalla siintäviä Kolin huippuja voi ihailia Herraniemen savusaunalta ja rantapaviljongilta. Kekrin aika on, kun maa on martaassa, karja tuotu laitumelta, viljat puitu ja sato varastoituu. Kekri on

sadonkorjuun juhla, johon vuodenkierto päättyy. Kekrinä tehdään taikoja ja pyritään turvaamaan hyvä sato tulevana vuonna. Kekri on myös vainajien muistelun aikaa.

Aloitimme Kekrin juhlinnan perjantaina illansuussa,

kun verho tämänilmaisen ja tuonilmaisen välillä ohenee. Maittavan iltaruuan jälkeen kaivertelimme nauriista kukin omannäköisemme kynttilälyhdyn ja kynttiläkulkeena siirryimme vinttiin muistelemaan tuonilmaisiin siirtyneitä läheisiämme, joiden kuvat olivat läsnä muistopöydällä. Perinnetietäjä Eero Peltosen ja Helena Karhun johdolla lauloimme ja sukelsimme perinteiden virtaan.

Lauantaina aamupäivällä teimme ison kokon ja nostimme sen nokkaan kuusenhavuisen kokkolinnun. Havuista teimme myös vainajia varten polun juhlatotalta savusaunalle, jotta he löytäisivät tiensä saunaan.

Kekripuuron jälkeen iltapäivällä oli kyykkäturnauksen vuoro Wanhan koulun pelikentällä. Meitä opastamassa olivat sydämelliset Suojärven pitäjöseuran kyykkämestarit. Kyykkä on heidän mukaansa ainakin 500 vuotta vanha karjalainen perinnepele. Heiltä saimme kuulla myös, miten Kekriä on juhlittu heidän nuoruudessaan.

Savusaunan jälkeen söimme vertaansa vailla olleen juhla-aterian kynttilänvalossa tunnelmallisen vanhan hirsituvan pitkässä pöydässä. Kestikievarilaisten pitopöytä ylitti kyllä kaikkien odotukset. Kaunis tunnelma jatkui kun kynttilälyhtykulkeena saattelimme vainajat havupolkua saunaan. Itse jatkoimme kokolle. Tainan tulipesät ja loitsulaulumme saattelivat upean kokkomme liekkeihin ja kipunoimaan korkealle taivasiin, missä täysikuu kurkisteli pilviverhon raoista.

Sunnuntaina oli värikkään ja äänekkään kekrikulkueemme vuoro. Köyri-pukit, peikot, eläinhahmot ja muut "kummajaiset" rämistelivät pitkin kylänraittia muutamiin kauniisiin vuonilahtelaisiin pirtteihin laulamaan ja meluamaan isäntäväen hämmästellessä. Kylänväkeäkin oli jonkin verran liikkeellä.

Kekrijuhlamme päätteeksi kokoontuimme vielä vinttiin vainajien muistelupöydän ääreen ja kävimme läpi viikonlopun tunnelmia ja tapahtumia. Päällimmäisenä yhteinen kiitollisuus Eerolle ja Helenalle juhlien onnistumisesta, Tietäjakeskukselle mahdollisuudesta olla vuosisataisen kansanperinteen elävä lenkki, Herranniemelle upeista puitteista ja juhlaruista, ja ihan kaikille - tämän- ja tuonpuoleisissa - lämpimästä heimotunnelmasta.

Tässä ilmentymässä näkyneitä osallistujia juhlissa oli Herranniemen henkilökunnan ja vaihtelevan määrän vuonilahtelaisia lisäksi 10 + 2 henkeä. Lue lisää ja katsele kuvia Kekrin lämpimistä ja riehakkaistakin tunnelmista [yhdistyksen blogista!](#)

26.11.2023 Pirtanauhakurssi. Nevalan luontotila, Kontiolampi, Heraniemi

Marraskuun hämärässä kauniissa ja lämpimässä hirsituvassa Nevalan luontotilan emäntä Sonja Marjukka Linnala ja hänen äitinsä opastivat kurssilaiset suunnittelemaan omanlaisensa pirtanauhan, luomaan siihen loimen sekä saamaan sen kutomisen hyvään alkuun.

Kurssilaisia oli pyydetty jo etukäteen tunnustelemaan, mihin käyttöön haluaa pirtanauhansa tehdä, ehkä vyöksi, laukun olkaimeksi, rannekoruksi tai koristenauhaksi. Samoin sitä, mitä omalla nauhalla haluaa kertoa. Pirtanaunoilla, kuten muillakin esineillä ja vaateuksella on perinteisesti kerrottu tekijöiden omia tarinoita.

Kolme onnellista osallistujaa lähti Nevalasta kotiin oman pirtanauhansa kanssa kylläisinä kaunisvärisistä villalangoista ja tilan kasvislounaasta.

6. YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAMINEN

Alkuvuodesta valmistelimme kirjettä suomalaisille säätiöille ja rahastoille, jonka tarkoituksena oli kannustaa säätiöitä shamanistisen ja tietäjä-perinteen toimijoiden ja projektien tukemiseen. Kirjeeseen yhteistyöhön oli halukkaita Shamaaniseura ry sekä Four Winds - Neljän Tuulen yhdistys ry. Lisäksi yhteistyöhön oli halukas Lehto ry, mutta kirjeen eteneminen on jäänyt Lehto ry:n puheenjohtajan pöydälle, jolle tehtävänä oli käydä kirjeen sisältö läpi.

Lisäksi Pielisen Tietäjakeskus ry. allekirjoitti adressin Kolin taiteilijaresidenssin puolesta.

7. MUUTA HUOMIOITAVAA

Lisäksi yhdistys järjesti vuoden aikana yhden nettihuutokaupan, jossa oli taiteilija Lennokkaan Maahisen lahjoittama taulu oli huutokaupassa yhdistyksen varainhankintana. Taulua ei kuitenkaan huudettu.

Toukokuussa 2023 yhdistys otti vastaan ison lahjoituksen, kun Kultaisen Planeetan Säätiön tukiyhdistys ry joutui lopettamaan toimintansa ja lahjoitti kaikki yhdistyksen varat Pielisen Tietäjakeskukselle ilman ehtoja varojen käytölle.

8. YHTEENVETO

Toimintasuunnitelma ja vuosikello 2023 toteutuivat suunnitelman mukaisesti. Saimme enemmän kulttuuritukea ja lahjoituksia, kuin osasimme odottaa, ja yhdistyksen talous on hyvällä pohjalla. Toiminnallisesti vuosi oli vaikuttava. Huhtikuussa valmistuneet tietäjän essut ekopsykologi, ITE-taiteilija Irma Heiskasen avustuksella, tai joulukuiset pirtanauhat Nevalan luontotilalla, ilmentävät sitä symboliikkaa, käsityötä ja yhteisöllisyyttä, mitä vuosi parhaimmillaan näytti. Samoin perinnejuhlat, Ukonvakat ja Kekri, olivat vuoden kohokohtia. Kiitämme myös kaikkia jäseniä, jotka osallistuivat ONLINE-tapahtumiin ja muulla tavoin läsnäolollaan ja tuellaan edesauttoivat toimintaa.